

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра спеціальної освіти

Методичні вказівки до практичних та семінарських занять

з дисципліни

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕХНІЧНІ
ЗАСОБИ НАВЧАННЯ**

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність: 016 «Спеціальна освіта»

Кваліфікація: бакалавр спеціальної освіти

Львів 2023

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кафедра спеціальної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Наталія Семенів – доцент кафедри спеціальної
освіти

Обговорено та рекомендовано до затвердження кафедрою спеціальної освіти
“ 29 ” 2023 р., протокол № 1

Завідувача кафедри _____ проф. Островська К.О.

Теми практично-семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Інформаційне суспільство та суспільство знань. Дані, інформація, знання. Інтелектуальні та експертні системи. Штучний інтелект	2
2	Комп'ютерні інформаційні технології. Педагогічне програмне забезпечення	2
3	Операційні системи та програмне забезпечення. Прикладні комп'ютерні програми: текстовий, табличний, графічний редактори, програми створення презентацій та відеороликів	2
4	Спеціальні можливості при роботі з текстовим редактором. Рецензування. Форматування	4
5	Спеціальні можливості при роботі з табличним редактором. Використання формул. Створення графіків	4
6	Глобальна мережа Інтернет. Хмарні технології для навчання. Соціальні мережі. Інтерактивне спілкування. Навчальні віртуальні середовища	2
7	Хмарні сервіси збереження даних (Google Disk, Dropbox), системами управління навчальною діяльністю	2
8	Мультимедійні технології у спеціальній освіті. Основи роботи з HTML-редактором	2
9	Системи управління електронними курсами та дистанційним навчанням. Платформа Moodle	4
10	Початок роботи з курсом у середовищі Moodle. Створення та налаштування шаблону курсу	2
11	Змістовне наповнення курсу. Зовнішній вигляд курсу та навігація (блоки, розділи)	4
12	Додавання та редагування ресурсів (вставка сторінки тексту, вставка графічної інформації. Презентація розроблених електронних навчальних курсів	2

Практична робота №1. Інформаційне суспільство та суспільство знань. Дані, інформація, знання. Інтелектуальні та експертні системи. Штучний інтелект.

План.

1. Інформаційне суспільство та суспільство знань.
2. Інтелектуальні та експертні системи.
3. Електронний підручник.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компринт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №2. Комп'ютерні інформаційні технології. Педагогічне програмне забезпечення.

План.

1. Методика та інструменти розробки презентацій.
2. Використання комп'ютерів у навчальному середовищі.
3. Основні педагогічні завдання, що вирішуються за допомогою комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.
4. Переваги та недоліки електронних підручників.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компринт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

**Практична робота №3. Операційні системи та програмне забезпечення.
Прикладні комп'ютерні програми: текстовий, табличний, графічний
редактори, програми створення презентацій та відеороликів.**

План.

1. Інформаційно-освітнє середовище, характерні ознаки та основні компоненти.
2. Інформаційно-освітнє середовище відкритої освіти.
3. Інтерактивні технології для подання навчального матеріалу.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компринт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №4. Спеціальні можливості при роботі з текстовим редактором. Рецензування. Форматування.

План.

1. Можливості використання Microsoft Office у професійній діяльності.
2. Основні можливості використання табличного процесора Microsoft Excel для узагальнення інформації.
3. Спеціальні можливості використання табличного процесора Microsoft Excel у професійно-педагогічній роботі викладача закладу вищої освіти.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компринт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

.

Практична робота №5. Спеціальні можливості при роботі з табличним редактором. Використання формул. Створення графіків.

План.

1. Спеціальні можливості використання текстового процесора Microsoft Word та табличного процесора Microsoft Excel при підготовці навчальних матеріалів для корекційно-розвиткових занять та узагальнення інформації.
2. Вимоги до навчальних презентацій..
3. Засоби створення формул.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компрінт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №6. Глобальна мережа Інтернет. Хмарні технології для навчання. Соціальні мережі. Інтерактивне спілкування. Навчальні віртуальні середовища.

План.

1. Збереження інформації у вигляді нотаток (Evernote).
2. Зберігання знайденої інформації шляхом створення електронних та фізичних архівів, онлайн-сховищ (DropBox або Google Docs).
3. Створення власної бази посилань на різні інформаційні джерела за допомогою спеціальних інтернет-сервісів закладок (Memoгі або Xmarks).

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компрінт, 2015. – 280 с.

3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №7. Хмарні сервіси збереження даних (Google Disk, Dropbox), системами управління навчальною діяльністю.

План.

1. Види хмарних сервісів.
2. Принципи зберігання даних у хмарних сервісах.
3. Функції систем управління навчальною діяльністю.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компринт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №8. Мультимедійні технології у спеціальній освіті. Основи роботи з HTML-редактором.

План.

1. Види HTML редакторів.
2. Основні HTML коди.

3. Застосування HTML редакторів у спеціальній освіті.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компрінт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №9. Системи управління електронними курсами та дистанційним навчанням. Платформа Moodle.

План.

1. Дистанційна освіта та дистанційне навчання.
2. Апаратне і програмне забезпечення для реалізації дистанційного навчання.
3. Характеристика програмних платформ, що використовуються в Україні.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Електронні соціальні мережі як інструменти сучасного навчального середовища: глосарій (видання 2-ге доповнене та перероблене) / [Ю.М. Богачков, О.Ю. Буров, Н.П. Дементієвська та ін.] ; за заг. ред. О.П. Пінчук. – ІТЗН НАПН України, 2017. – 43 с.

Практична робота №10. Початок роботи з курсом у середовищі Moodle. Створення та налаштування шаблону курсу.

План.

1. Особливості організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.
2. Дизайн екранного простору. Організація зворотного зв'язку й системи оцінювання в системах.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Електронні соціальні мережі як інструменти сучасного навчального середовища: глосарій (видання 2-ге доповнене та перероблене) / [Ю.М. Богачков, О.Ю. Буров, Н.П. Дементієвська та ін.] ; за заг. ред. О.П. Пінчук. – ІТЗН НАПН України, 2017. – 43 с.

Практична робота №11. Змістовне наповнення курсу. Зовнішній вигляд курсу та навігація (блоки, розділи).

План.

1. Розробка веб-ресурсу у середовищі.
2. Призначенням термінів виконання завдань. Оцінка працездатності системи.
3. Розробка у середовищі Classroom структури дистанційного курсу у середовищі Moodle.

Рекомендована література.

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
2. Литвинова С. Г. Методика проектування та використання хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : методичні рекомендації / С. Г. Литвинова – Київ. : Компринт, 2015. – 280 с.
3. Антоненко В.М., Мамченко С.Д., Рогушина Ю.В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.

4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.

Практична робота №12. Додавання та редагування ресурсів (вставка сторінки тексту, вставка графічної інформації. Презентація розроблених електронних навчальних курсів

План.

1. Наповнення структури ресурсу інформаційними матеріалами.
2. Додавання в курсу Moodle тестів й завдань. Призначенням термінів виконання завдань.

Рекомендована література.

1. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. – К.: Каравела, 2011. – 368 с.
3. Соціальна робота в Україні. Навч. посіб / І.Д. Зверева, О.В.Безпалько, С.Я. Харченко та ін . За заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової – К.: Центр навч. літ., 2004. – 256 с.

Рекомендована література

Базова

1. Костирко В.С. Інформаційні технології та системи. / В.С. Костирко, В.М.Білик/. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 492 с.
1. Гриценко В.І. Дистанційне навчання: теорія та практика / В.І.Гриценко, С.П.Кудрявцева, В.В.Колос, О.В.Веренич. – К. : Наукова думка, 2004. – 376 с.
2. Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці». Постанова КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ Від 7 грудня 2005 р. №1153.- 4 с.

3. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс : навчальний посібник. 3-тє вид. / В.М.Кухаренко, О.В.Рибалко, Н.Г.Сиротенко. – Харків : НТУ «ХПІ», Торсінг, 2002. – 320 с.
4. Літнарівич Р.М. Комп'ютерні інформаційні технології та технічні засоби навчання. Лабораторний практикум / Р.М. Літнарівич., О.Б. Харченко. – МЕРУ, Рівне, 2009. – 231 с.
5. Літнарівич Р.М. Практика по Excel. – ВМУРОЛ, Рівне, 2008. – 116 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6180>
- 6.Літнарівич Р.М. Практика по Lotus Organizer. – ВМУРОЛ, Рівне, 2008. – 69 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6181>
- 7.Літнарівич Р.М .Практика по базам даних. – РІВМУРОЛ, Рівне, 2008. – 104 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6179>.
8. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. – К.: Видавнича група ВНУ, 2006. – 298 с.
9. Практикум для користувачів персональних комп'ютерів: [навч. посіб.] / М.М. Левшин, Ю.З. Прохур, Р.Я. Ріжняк, Т.В. Фурсикова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 244 с.
10. Рамський Ю.С. Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет: [навч. посіб.] / Ю.С. Рамський, О.В. Резіна. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. – 60 с.
11. Холод О.М. Комунікаційні технології : Підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 212 с.
12. Wiley D.A. Learning object design and sequencing theory. – <http://davidwiley.com/papers/dissertation/.pdf>

Допоміжна

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі у світлі реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю: тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Київ. — 22 листопада 2017 р.). Частина 1. – К.: Університет «Україна», 2017. — 355 с.
2. Аналіз навчально-методичних технологій, засобів та пристроїв для інклюзивної освіти / Маїк В.З., Дудок Т.Г., Опотяк Ю.В., Тимошик М.А. (стаття) – С. 118-147.
3. Гуренко О.І. Застосування комп'ютерних тифлотехнологій та тифлозасобів у інклюзивному освітньому просторі університету / Гуренко

О.І., Алексеева Г.М., Лопатіна Г.О., Кравченко Н.В. // Інформаційні технології і засоби навчання. – Т. 61, №5. – 2017. – С. 61-75.

4. Пупишева В.Я. Інноваційні технології у навчанні осіб з обмеженими фізичними можливостями. – <http://ap.uu.edu.ua/article/4>

5. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 261 с.

6. Яковенко О. Є. Особливості розробки інформаційної асистивної технології навчання осіб з особливими потребами / О. Є. Яковенко, П. С. Носов, М. С. Сафонов // Сучасні технології в машинобудуванні = Modern technologies in mechanical engineering : зб. наук. пр. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2016. – Вип. 11. – С. 314-320.